

Norrlandsförbundets träff om samordnad logistik i glesbygd

Norrlandsförbundets grupp Övriga Sverige har avvaktat en tid med att genomföra ytterligare möten för att se hur pandemin skulle utvecklas. Vi har nu insett att vi kommer att behöva hålla våra möten digitalt med en mötestjänst under en tid framöver. Den 4 november var det dags för vår första helt digitala träff med temat samordnad logistik i glesbygd.

På träffen deltog som vanligt medlemmar, politiker, forskare och andra gäster. Vi blev totalt 17 deltagare i mötet, varav några deltog under hela mötet, andra under delar. Norrlandsförbundets mötestjänst, Zoom, fungerade i stort sett bra. Både vi och våra deltagare lär oss den nya tekniken efter hand, och till nästa gång kommer vi att ha finslipat hanteringen ytterligare.

Mötet inleddes av Lars Agerberg, sammankallande, som berättade om Norrlandsförbundet, om vår grupp Övriga Sverige och kortfattat om våra tidigare möten. Lars redogjorde särskilt för de idéer som hade sitt ursprung i ett inlägg i SR P1 om den franska postens nya tjänster till äldre medborgare. Utöver att dela ut brev och paket ringer brevbärarna numera på hos vissa medborgare för att bedöma deras allmänna hälsotillstånd och även ge social samvaro en stund.

Att bredda tjänsteutbudet kan även vara en lösning på svenska PostNords ekonomiska svårigheter. Det går sannolikt att gasa sig ur en krympande efterfrågan i stället för att bromsa. Vi har därefter tänkt vidare i de banorna, och ser nu att det finns ett stort antal andra tjänster som skulle kunna erbjudas av aktörer som har outnyttjad kapacitet. Fler små tjänster kommer dock att kräva en effektivare samordning. Varje aktör kommer inte att kunna leverera sina varor eller tjänster från de större orterna till de mindre.

Med lokala nav ("hubbar") kan en samordning uppnås som bygger på lokala behov. Istället för att många transporter går från centralorterna till små orter menar vi att det sannolikt är effektivare att vända på logistiken. En förutsättning är då att någon aktör tar ett långsiktigt ansvar för ett sådant lokalt nav, som då även kan koordinera behoven av resor. Här ser vi många tänkbara lösningar, med en kommersiell, ideell eller offentlig huvudman.

Ett projekt startas nu på initiativ från gruppen Övriga Sverige. I projektet, som leds av Malin Ackermann, Jörgen Wahl och Lars Agerberg, kommer bland annat kommuner, privata aktörer, universitet och medborgare att delta. Vi tänker skapa ett smörgåsbord av komponenter som kan bilda unika lösningar för olika orter beroende av storlek, demografi, befintlig service, avstånd till centralort med mera. Lösningarna ska även ha positiva miljöeffekter och bidra till en social hållbarhet och bättre livskvalitet för medborgarna.

På träffen diskuterades ett antal idéer som kan användas i projektet. Bland annat borde taxiresor kunna samordnas bättre för att fylla ledig kapacitet, kanske med paket eller varor. Det förekommer redan samordningscentraler som omfattar både privata och länstrafikens resor. Projektet bör även ta kontakt med Arla, Norrmejerier och Bussgods inom BD och AC som har samordningslösningar över stora geografiska områden. Och naturligtvis PostNord som ändå har samhällsuppdraget att finnas i alla delar av vårt land. Enligt Jörgen Wahl har det tidigare funnits tankar på en breddning av postens tjänster, och det finns tecken på att sådana tankar finns kvar.

Finansiering av projektet diskuterades. Linnéuniversitetet kan ha projektmedel som kommer från Kampradstiftelsen. Allmänna Arvsfonden stödjer också nya idéer. Därtill finns Byggedmedel i vissa delar av landet som kan användas för specifika ändamål.

Det kan finnas olika hinder för våra idéer. Ett problem kan vara att de olika tjänsterna kan behöva upphandlas enligt LOU eller andra regelverk. Det framkom på mötet att det kan gå att lösa genom väl formulerade kravspecifikationer, eller genom att göra undantag från reglerna för en testverksamhet. Kommersiella aktörer kan ha intresse av att inte samverka för att inte tappa exponeringen av sitt varumärke. Sannolikt är dock de privata aktörernas vinstmöjligheter små i de områden där vi tänker oss att våra lösningar kan etableras. Där borde viljan till en samverkan därför vara stor.

Sammanfattningsvis var deltagarna eniga om att det planerade logistikprojektet är angeläget och att det ligger helt rätt i tiden.

Vid tangenterna,

Lars Agerberg, sammankallande i gruppen Övriga Sverige